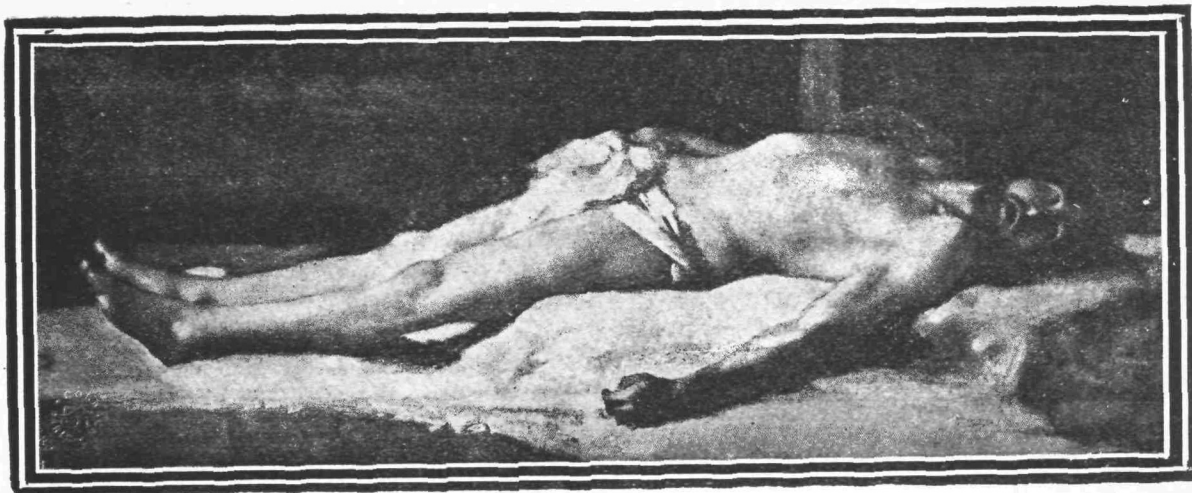

Μετὰ τὴν ἀποκαθύλωσιν

καταφθάνοντες ἐξ Ἀθηνῶν καὶ μὴ εὐρίσκοντες ποῦ-νὰ κατακλιθῶσιν. Οὐτε ἠλπίζομεν κατὰ τὰς ὥρας ἐκείνας νὰ κλείσωμεν ἡρεμοὶ καὶ ἀσυγκινητοὶ τοὺς ὀφθαλμούς, ἐν ᾧ ἐγνωρίζομεν ὅτι μετὰ τρεῖς τέσσαρας ὥρας θὰ ἤκούοντο ἀπὸ τῶν ἐγγύς συνόρων οἱ πρῶτοι πυροβολισμοὶ καὶ ὅτι ἠδυνάμεθα, μακρόθεν, ἀπ' αὐτῆς τῆς πόλεως, νὰ διακρίνωμεν τὰς μυρμικῆς τῶν Ἑλλήνων ἀνερχομένας τὴν παραμεθόριον Μελοῦναν ἢ ἐκβιαζούσας τὰ στενὰ τοῦ Μπογαζίου.

Δύο Ἀθηναῖοι φίλοι. προΐδόντες τὸ ἄσκοπον τῆς ἀποπείρας πρὸς τρίωρον ὕπνου, ἐπρότειναν ὅπως παραμείνωμεν αὐπνοὶ μέχρι τῆς προσδιορισθείσης πρὸς εἰσβολὴν τοῦ στρατοῦ ὥρας. Ἀπορριφθείσης τῆς ἡρωϊκῆς προτάσεώς των, συνεφωνήσαμεν ὅπως συναντηθῶμεν πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου εἰς τὸ ὕψωμα τῆς πόλεως, ἐν ᾧ ποτε ἦτο τὸ φρούριον Λαρίσης καὶ ἀφ' οὗ ἦσαν θεαταὶ αἱ θέσεις, δι' ὧν ἐπρόκειτο νὰ διέλθωσιν αἱ ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ ἐνδόξου ἀρχιστρατήγου στρατιαί. Πρῶτοι δὲ ἡμεῖς οἱ τρεῖς εὐρέθημεν ἐπὶ τοῦ ὑψώματος οὐδὲν ἀκόμη βλέποντες πρὸς τὰ μέρη ἐκεῖνα λόγῳ τῆς ἀμυδρότητος τοῦ φωτὸς τῆς ἀμφιλύκης καὶ τῆς νυκτερινῆς ὁμίχλης. Ὁ Ἀθηναῖος φίλος ἡγνῶει ὅτι εἰς τὸ γριφικώτατον ἐκεῖνο ὕψωμα, ἐξ οὗ ἐκτυλίσσεται μεγαλοπρεπέστατον τὸ πανόραμα τῶν πεδιάδων, τοῦ Ὀλύμπου καὶ τῆς σειρᾶς τῶν παραμεθωρίων ὁρέων, ὑπῆρχε καὶ τὸ ὑπαιθρον ἀρχαιολογικὸν μουσεῖον τῆς Λαρίσης, εἰς μέρος τοῦ ὁποίου—ὑπόστεγον ἤδη—ὁ ἀκούραστος ἔφορος τῶν ἀρχαιοτήτων κ. Ἀρβανιτόπουλος προεφύλαξε μέγαν ἀριθμὸν ἐπιτυμβίων στηλῶν, ἀναθημάτων καὶ ἀναγλύφων, καὶ μᾶς ἐπροκάλεσε νὰ τὸ ἐπισκεφθῶμεν. Δεχθεὶς νὰ γίνω ὁδηγὸς καὶ εἰσηγητής, ὡς πλειστάκις ἐπισκεφθεὶς αὐτὸ κατὰ τὴν διαιτὴν ἐν Λαρίσῃ διαμονήν μου, εὐρέθημι πρὸ ἀπροσδοκίτου ἐκπλήξεως—ἀναγνούς πρῶτην ἤδη φορὰν τὴν πρῶτην ἐπὶ τεθραυσμένης ἐπιτυμβίου στήλης μονόλεξον ἐπιγραφὴν ΝΙΚΗ. Ἀγνοῶ πῶς με εἶχε διαλάβει καίτοι γεγραμμένη ἐπὶ στήλης τοποθετημένης πρὸ τῆς σχηματιζομένης ἐκ στηλῶν εἰσόδου τοῦ

ὑπαίθρου Μουσείου. «ΝΙΚΗ» ἀναφωνοῦμεν καὶ οἱ τρεῖς ἐν ᾧ τὰ βλέμματά μας ἐστράφησαν ταυτοχρόνως πρὸς τὴν Μελοῦναν καὶ τὸ Μπογαζί ὅπου, ἀνατέλλοντος ἤδη τοῦ ἡλίου, διεκρίνοντο ὡς νέφη κινούμενα βραδέως ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ Ἑλλην. στρατεύματα. Ἀνεγνώσαμεν ἐκ νέου τὴν ἐπὶ τοῦ μαρμάρου λαμπρὰν λέξιν καὶ ἐξελάβομεν ταύτην, ὡς ἐκ τῆς ψυχολογικῆς καταστάσεως εἰς ἣν εὐρισκόμεθα, ὡς οἰωνὸν ἀριστον ἐξαγγελόμενον ἡμῖν ἀπὸ τῶν ἀνύχων μαρμάρων, ἀπὸ τῶν ἐρειπίων, τὰ ὁποῖα μᾶς ἀνέμνησαν τοὺς μεγάλους προγόνους.

Αἰφνης, εἰς ἐπίμετρον, εἰς ἔντασιν τῆς ἐντυπώσεως, ἦν μᾶς προὔξενησεν ἡ ἀνάγνωσις τῆς πρώτης λέξεως γεγραμμένης ἐπὶ μαρμάρου, κατὰ τὴν μεγάλην ἐκείνην πρῶταιν τῆς ἐνάρξεως τοῦ πολέμου, διακρίνομεν τοποθετημένον ἄνω τῆς στήλης ἐκείνης θραῦσμα ἐξ ἄλλου προδήλως μνημείου ἢ ἀναγλύφου, παριστάνον τὸν βυζαντινὸν αἰετὸν, ὡς εἰκονίζεται ἐν τοῖς βυζαντιακοῖς ἀγάλμασιν ἢ εἰκονίσμασιν. Ἡ τοποθέτησις βυζαντινοῦ αἰετοῦ ἄνω τῆς τεθραυσμένης ἐκείνης ἀναθηματικῆς στήλης, ὀφειλομένη ἴσως εἰς τὴν καλαισθησίαν τοῦ φύλακος τοῦ ὑπαίθρου ἐκείνου Μουσείου, μᾶς κατέστησε προληπτικωτέρους ἐν τῇ αἰσιοδοξίᾳ μας καὶ ἀνεζητήσαμεν τὸν φύλακα ὅπως βεβαιωθῶμεν ἂν ἐξ ἰδίας αὐτοβουλίας εἶχε ποτε προβῇ εἰς τὸν συνδυασμὸν ἐκείνου τῆς μαρμαρωμένης νίκης καὶ τοῦ μαρμαρωμένου βυζαντινοῦ αἰετοῦ. Ὁ φύλαξ δὲν ἀνευρέθη κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην, οὔτε τὸν ἐπανεῖδα ἐκτοτε ἀπελθὼν ἐκ Λαρίσης. Ἀλλ' ὅταν συνήντησα ἐν Ἐλασσάνι, ἔφεδρον ὑπολοχαγόν, τὸν ἔφορον τῶν Ἀρχαιοτήτων Θεσσαλονίκης, τὸν πολῦτιμον φίλον κ. Ἀρβανιτόπουλον καὶ τὸν παρεκάλεσα ὅπως μοι ἐξηγήσῃ ἂν ἐκ συμπτώσεως ἢ ἐν ἐπιγνώσει προσεκολλήθησαν τὰ δύο ἐκεῖνα θραύσματα τῶν ἀναθημάτων, ὁ ἔφορος, ἀνῆκων ἤδη εἰς τὰς τάξεις τῶν ἐλευθερωτῶν τῆς Μακεδονίας, ἐμεῖδιάσεν, ἀφείς με νὰ νομίζω ὅτι καὶ ἡ λέξις ἐκείνη, ὑπόλοιπον μὴ περισωθείσης ἐπιγραφῆς ἐν ἀναθηματικῇ στήλῃ, καὶ ὁ βυζαντινὸς αὐτὸς ὁ ἐξ ἄλλου μνημείου μετενεχθεὶς,